

Psalm 41

Bijbelstudie

Voor deze Bijbelstudie heb ik verschillende bronnen gebruikt:

- EnduringWord.com
- BibleHub.com
- DeBijbel.nl
- NBV21.nl
- Nieuwe Bijbelvertaling (NBV21)
- New International Version en English Standard Version (Engelse Bijbelvertalingen)

Over het Bijbelboek Psalmen

- **Psalmen** is in het Hebreeuws “**Tehilim**”. Dit betekent “**Lofliederen**”. In het Grieks vertaald: “**Psalmoi**”, wat staat voor “**Liederen bij de harp**”.
- Psalmen is een **verzameling van gedichten**, die vaak **op muziek** gezongen/gesproken werden (niet altijd!)
- De Psalmen zijn waarschijnlijk samengesteld en geredigeerd in hun huidige vorm kort na het einde van de Babylonische ballingschap, **rond 537 v.Chr.**
- Elke Psalm is toe te kennen aan één of meerdere van de volgende categorieën:

1. Klaagzang
2. Aanbidding
3. Dankzegging
4. Pelgrim
5. Wijsheid
6. Koninklijk
7. Overwinning
8. Recht/wetten

- De Psalmen zijn opgedeeld in **vijf boeken**, wat wordt gezien als een weerspiegeling van de eerste vijf boeken van het Oude Testament/de Thora (“Pentateuch”).

- **Eerste boek** (Psalm 1–41): Dit boek correspondeert met **Genesis**. Het richt zich op de mens, zijn oorspronkelijke staat, zijn val en zijn herstel.
- **Tweede boek** (Psalm 42–72): Dit deel komt overeen met **Exodus**. Het beschrijft het lijden van Gods volk, hun roep om verlossing en Gods antwoord daarop. Het eindigt met een visioen van de komende Messias en Zijn koninkrijk in Psalm 72.
- **Derde boek** (Psalm 73–89): Dit boek correspondeert met **Leviticus** en heeft als centraal thema de heiligheid van God en de dienst in het heiligdom. Het richt zich op de aanbidding van God te midden van verderf en verdriet.
- **Vierde boek** (Psalm 90–106): Dit deel komt overeen met **Numeri**. Het begint met de enige psalm van Mozes (Psalm 90) en behandelt thema’s als de omzwervingen van Israël en de uiteindelijke rust die God voor Zijn volk heeft bereid.
- **Vijfde boek** (Psalm 107–150): Dit laatste deel correspondeert met **Deuteronomium**. Het vat de thema’s van de voorgaande boeken samen en richt zich op God en Zijn Woord. Het vijfde boek eindigt met een reeks lofpsalmen.

- De opsplitsing vond al plaats vóór onze oudste manuscripten.
- In het Eerste Boek wordt er 272x gerefereerd naar God als “**JHWH**” (“Ik ben die er zal zijn”) en 15x naar “**Elohim**”. In de Joodse traditie wordt het woord “JHWH” als zo heilig beschouwd, dat het niet uitgesproken wordt. Elohim betekent letterlijk “goden” in het Hebreeuws, maar wordt vaak gebruikt als een enkelvoudige aanduiding voor de God van Israël.
- Je kunt “**JHWH**” herkennen in je Nederlandse Bijbelvertaling, als er “**HEER**” met hoofdletters staat.
- In het Tweede Boek van de Psalmen wordt er juist vaker Elohim gebruikt (164x) en 30x “JHWH”.
- Alle vijf de boeken wordt afgesloten met een **doxologie** (lofprijzing, amen of halleluja).

Over de auteurs

De Psalmen zijn geschreven door verschillende auteurs over een periode van ongeveer 1000 jaar. De belangrijkste auteurs zijn:

- **David**: Hij wordt beschouwd als de voornaamste schrijver van de Psalmen. Aan hem worden 73 psalmen toegeschreven, hoewel sommige bronnen suggereren dat het er mogelijk 75 zijn.
- **Asaf**: Twaalf psalmen worden aan Asaf toegeschreven. Hij was een Leviet, koorleider aan het hof van koning David en verzorgde dagelijks de diensten bij de Ark van het Verbond.

- **Zonen van Korach:** Elf psalmen worden toegeschreven aan de zonen van Korach, die een familie van zangers vormden.
- **Salomo:** Twee psalmen (72 en 127) worden aan koning Salomo toegeschreven.
- **Mozes:** Psalm 90 wordt traditioneel aan Mozes toegeschreven en wordt beschouwd als de oudste psalm.
- **Heman de Ezrahiëet:** Hij schreef Psalm 88.
- **Ethan de Ezrahiëet:** Hij schreef Psalm 89.

Van 50 psalmen is de auteur onbekend, omdat er geen naam in het opschrift wordt vermeld.

Over wie welke Psalm heeft geschreven, wordt regelmatig gediscussieerd. De auteurs die boven veel Psalmen worden genoemd, zijn waarschijnlijk later toegevoegd.

Psalm 41

Opdracht:

1. Lees eerst Psalm 41 één keer helemaal door.
2. Onder welke van de acht categorie(ën) valt deze Psalm? (Zie “Over het Bijbelboek Psalmen” op de eerste pagina)

Optionele opdracht:

Lees Psalm 41 nog eens en pak je markeerstiften erbij. Je kunt bijvoorbeeld onderstaande legenda gebruiken en elk vers in de passende kleur markeren.

Context & Geschiedenis

Wijsheid, wetten, lessen, leven zoals God het heeft bedoeld

Zonde & waarschuwingen

Lofprijzing, danken en gebed

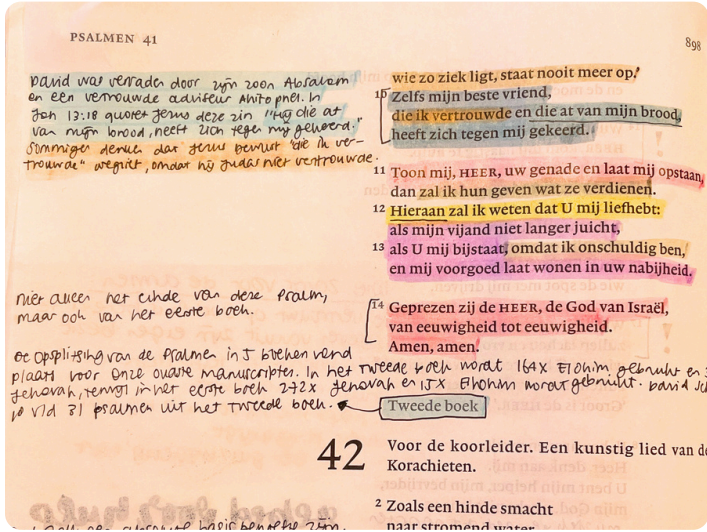
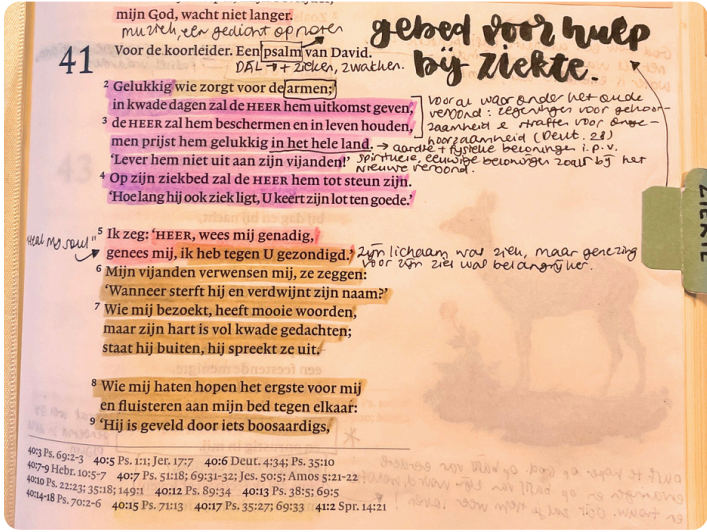
Zegeningen, beloften, wonderen, genezingen

Over God

Over Jezus

Over de Heilige Geest

Zie hieronder hoe ik Psalm 41 heb gemarkeerd in mijn NBV 21 Schrijfbijbel (en neem ook direct een kijkje bij mijn aantekeningen, waarvan er een aantal terugkomen in deze Bijbelstudie)

1. Voor de koorleider. Een psalm van David.

- Psalm 41 is de laatste Psalm uit het Eerste Boek van de Psalmen (zie context over "Psalmen").
- Psalm 41 is een Psalm die je **bemoedigt** in tijden van **ziekte** of **zwakheid**.
- **Koorleider**: kan worden gezien als de verantwoordelijke voor de muzikale aspecten van een tempeldienst. Het feit dat er staat "voor de koorleider", kan betekenen dat deze Psalm op muziek gelezen/gezongen dient te worden. **Asaf** was bijvoorbeeld één van de koorleiders in de tempeldienst en was aangesteld door koning David (1 Kronieken 6:24). Er is ook een aantal

Psalmen dat door hem geschreven is. Sommige Bijbelgeleerden zien de **koorleider** als een Beeld van God zelf. De precieze rol en betekenis van “koorleider” blijft onderwerp van discussie.

- **David:** is de waarschijnlijke auteur van deze Psalm. Bepaalde Bijbelwetenschappers trekken dit in twijfel, omdat zij denken dat de opschriften boven de Psalmen later zijn toegevoegd. Psalm 41 lijkt in ieder geval geschreven te zijn in een periode van ziekte (vers 4) en verraad door een vertrouwde vriend (vers 10).

2. Gelukkig wie zorgt voor de armen; in kwade dagen zal de HEER hem uitkomst geven,

- **Armen:** het Hebreeuwse woord voor “armen” kun je breder trekken naar “zieken”, “zwakken”.
- Als je zorgt voor zieken, zwakken en armen, word je “beloond” door God (**Hij zal je uitkomst geven**). Dit past vooral bij het Oude Verbond, waarbij je gezegend werd voor je gehoorzaamheid (zorgen voor zieken en zwakken) en gestraft werd voor ongehoorzaamheid (Deuteronomium 28)

Het Oude en Nieuwe Verbond

Het **Oude Verbond** werd door God gesloten met het volk Israël bij de berg Sinaï, na de uittocht uit Egypte. De kern hiervan was:

- God gaf de wet (Tien Geboden) en andere voorschriften aan het volk
- Hij beloofde zegen bij gehoorzaamheid, maar ook straf bij ongehoorzaamheid
- Het verbond werd bekrachtigd met het bloed van offerdieren

Dit verbond was voorwaardelijk en gebaseerd op de gehoorzaamheid van het volk.

Het **Nieuwe Verbond** werd al aangekondigd door profeten als Jeremia en wordt in het Nieuwe Testament vervuld door Jezus Christus. Kenmerken hiervan zijn:

- Het is gebaseerd op Gods genade, niet op menselijke prestaties
- Er is vergeving van zonden door het offer van Christus
- Het is een eeuwig verbond dat niet verbroken kan worden

Het Nieuwe Verbond vervangt het Oude niet volledig, maar vervult en verdiept het.

**3. de HEER zal hem beschermen en in leven houden,
men prijst hem gelukkig in het hele land.
'Lever hem niet uit aan zijn vijanden!'**

- **Men prijst hem gelukkig in het hele land:** de beloning (geprezen worden door mensen) past ook onder het **Oude Verbond**. Die was 'aards', terwijl onder het Nieuwe Verbond de beloning van spirituele, hemelse en eeuwige aard is. Oftewel: *People's applause vs. God's applause*.

**4. Op zijn ziekbed zal de HEER hem tot steun zijn.
'Hoe lang hij ook ziek ligt, U keert zijn lot ten goede.'**

- David vertrouwt erop dat God hem tot steun is, gebaseerd op Gods eerdere goedheid voor de zwakken en armen.

Vraag: in tijden van ziekte, zwakheid of verdriet: kun jij op God vertrouwen door wat Hij eerder heeft gedaan (in jouw leven)? Kun jij vertrouwen op Zijn trouw uit het verleden?

**5. Ik zeg: 'HEER, wees mij genadig,
genees mij, ik heb tegen U gezondigd.'**

- **Genees mij:** In een aantal Engelse vertalingen staat “**Heal my soul**”. Ondanks dat David fysiek ziek leek te zijn, vraagt hij om genezing voor zijn ziel. Dat vindt hij belangrijker.

**6. Mijn vijanden verwensen mij, ze zeggen:
'Wanneer sterft hij en verdwijnt zijn naam?'**

**7. Wie mij bezoekt, heeft mooie woorden,
maar zijn hart is vol kwade gedachten;
staat hij buiten, hij spreekt ze uit.**

- **Bezoekt:** dit woord wordt ook in 2 Koningen 8:29 gebruikt en gezien als “het bezoeken van de zieken” en het uitspreken van **mooie woorden** (“Beterschap!”) terwijl de bezoeker hoopt dat de zieke niet meer beter wordt.

**8. Wie mij haten hopen het ergste voor mij
en fluisteren aan mijn bed tegen elkaar:**

**9. 'Hij is geveld door iets boosaardigs,
wie zo ziek ligt, staat nooit meer op.'**

- **Geveld door iets boosaardigs:** David beschreef zo'n periode van ziekte in Psalm 38:3 en 38:6-8. Davids vijanden waren blij met de gedachte dat hij zou sterven.
- **Boosaardig:** in de Hebreeuwse brontekst, betekent dit "ziekte van de duivel".

**10. Zelfs mijn beste vriend,
die ik vertrouwde en die at van mijn brood,
heeft zich tegen mij gekeerd.**

- **Mijn beste vriend:** Dit zou kunnen verwijzen naar verschillende momenten in Davids leven, zoals de opstand van zijn zoon Absalom of het verraad van zijn adviseur Achitofel.
- In Johannes 13:18 quotet Jezus dit vers. "**Hij die at van mijn brood, heeft zich tegen mij gekeerd**". Hiermee doelt hij op de discipel Judas, die Jezus later verraadt. Sommige Bijbelgeleerden denken dat Jezus bewust het fragment "die ik vertrouwde" heeft weggelaten, omdat hij Judas nooit vertrouwd heeft.

**11. Toon mij, HEER, uw genade en laat mij opstaan,
dan zal ik hun geven wat ze verdienen.**

**12. Hieraan zal ik weten dat U mij liefhebt:
als mijn vijand niet langer juicht,**

**13. als U mij bijstaat, omdat ik onschuldig ben,
en mij voorgoed laat wonen in uw nabijheid.**

- **Omdat ik onschuldig ben:**
 - Ook dit lijkt in eerste instantie weer te passen bij het Oude Verbond. Onschuld (daden/gehoorzaamheid) leidt tot een zegening (Gods bijstand).
 - Een Engelse vertaling van dit vers ("**You uphold me in my integrity**") laat zien dat David weldegelijk erkent dat hij niet zelf onschuldig is, maar dat het God is die werkt in Hem en zijn onschuld door Hem is.
- **Voorgoed laat wonen in uw nabijheid:** dit was het belangrijkste voor David. Veel belangrijker dan winnen van zijn vijanden of genezing van zijn ziekte.

**14 Geprezen zij de HEER, de God van Israël,
van eeuwigheid tot eeuwigheid.
Amen, amen.**

- Psalm 41 is de laatste Psalm van het Eerste Boek. Elk van de vijf boeken in de Psalmen eindigt met een doxologie (een korte lofzang die de heerlijkheid van God bezingt) in dit geval “**Amen, amen**”.
- **Eeuwigheid:** de Hebreeuwse betekenis van dit woord is “het verdwijnpunt”. Het idee is dat onze toekomst buiten menselijke kennis ligt. De komst van Jezus maakt het in het Nieuwe Testament duidelijker voor de mensen: “Ik ben de Alfa en de Omega” (Het begin en het einde).